

Ældrepolitikken 2019-2022

Indhold

Forord	2
Indledning.....	2
At være ældre i dag – kort fortalt	3
Mennesket først – tryghed for den enkelte	4
Det aktive og sociale ældreliv	5
Rammer for et godt ældreliv	6
Livet med demens	7
Opfølgning på Dragør Kommunes ældrepolitik.....	8

Forord

”Mennesket først” er pejlemærket for ældre- og værdighedspolitikken i Dragør Kommune. Vi – Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsudvalget - ønsker at være med til at sætte rammerne for en ældrepolitik, hvor den ældre er i centrum. Vi ønsker et skærpet fokus på borgernes perspektiv og en bevægelse mod kommunen som et netværk, hvor velfærd er noget, vi skaber sammen.

Vi har valgt at kalde ældrepolitikken for ”Det gode og værdige ældreliv – for alle”, og dermed markere, at ældrepolitikken favner bredt. Og vi arbejder for det gode og værdige ældreliv.

I ældrepolitikken kan du læse om, hvordan vi i de kommende fire år sætter fokus og retning inden for områderne:

- Mennesket først – tryghed for den ældre
- Det aktive og sociale ældreliv
- Rammerne for et godt og værdigt ældreliv
- Livet med demens.

Ældrepolitikken er blevet til med bidrag fra borgerne i Dragør Kommune og fra medarbejdere og repræsentanter fra Beboer- og Pårørenderådet på Enggården, Hjemmeplejen og Aktivitetshuset Wiedergården og Ældrerådet. Tak for de gode bidrag.

Jeg håber, at politikken også kan blive et fælles grundlag for kommunens borgere og medarbejdere, så vi fastholder Dragør Kommune som et godt sted at blive ældre.

*Nicolaj Bertel Riber
Formand for Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedsudvalget*

Indledning

Ældre er en mangfoldig gruppe, og derfor skal ældrepolitikken også favne bredt. Ældrepolitikken har fokus på de ældre borgere, der klarer sig selv, de ældre borgere der har brug for lidt hjælp, støtte og pleje og den gruppe af ældre, der er afhængige af hjælp, støtte og pleje.

Der er en stor gruppe af ældre borgere, der klarer sig selv i dagligdagen og nyder friheden til at sætte tempoet. De ønsker at være uafhængige af hjælp og er indstillet på at yde en egen indsats for at holde sig sunde og raske. Her vil Dragør Kommune kunne bidrage ved at inspirere til og gøre viden om kommunens tilbud let tilgængelig. For denne gruppe vil Dragør Kommune også støtte op om at være længst muligt på arbejdsmarkedet og understøtte initiativer rettet mod frivillighed i lokalsamfundet.

En anden gruppe er de ældre borgere, der er aktive, men kan have brug for let hjælp og støtte til at klare sig selv i dagligdagen. Kommunen kan her bidrage med råd, vejledning og indsatser, der styrker og bevarer den enkeltes ressourcer længst muligt.

Den sidste gruppe af ældre er dem, der har brug for og er afhængige af andre til træning, støtte og pleje i hverdagen. Her vil Dragør Kommune kunne bidrage med at understøtte et trygt og godt liv for den enkelte.

Ældrepolitikken handler ikke kun om gruppen af ældre. Også frivillige, pårørende og medarbejdere, der arbejder inden for ældreområdet, er en del af målgruppen.

At være ældre i dag – kort fortalt

Faktum er, at ældre mennesker er lige så forskellige som mennesker i andre aldersgrupper. Vi bliver markant flere ældre i Danmark, og markant flere ældre i Dragør Kommune. I 2018 var der 3.452 ældre over 65 år i Dragør Kommune, hvoraf de 373 også var over 85 år. Andelen af borgere over 65 år er højere i Dragør Kommune sammenlignet med hele landet. Knap hver fjerde borger er mere end 65 år i Dragør Kommune, hvilket kun gælder hver femte i hele landet.

I Dragør Kommune forventes det, at antallet af 65+ - årige fortsætter med at stige frem til 2028. Det er især antallet af 85+ - årige, der forventes at blive flere af. Prognosen for antallet af 85+ - årige tilsiger, at der bliver 56 pct. flere i denne aldersgruppe i 2028 sammenholdt med 2018.

Samtidig er der sket en stigning i andelen af ældre, der selv oplever, at de er friske nok til at gøre det, de har lyst til. I den ældste aldersgruppe (borgere over 85 år), er der på nationalt niveau sket en markant stigning fra 36,3 til 46,5 pct. blandt mændene og fra 33,8 til 51,2 pct. blandt kvinderne i perioden fra 2010 til 2017, som selv oplever, at de er friske nok til at gøre det, de har lyst til.

Tre ud af fire ældre mener selv, at de har et godt, vældig godt eller fremragende helbred (jf. Sundheds- og Ældreministeriet, Redegørelse om ældreområdet, 2018)

Hånd i hånd med, at vi bliver flere ældre i Danmark, er det danske sundhedsvæsen også under forandring. Sygehusene skal specialiseres, og flere og flere sundhedsopgaver skal ud til kommunerne – det nære sundhedsvæsen skal styrkes.

Samtidig står vi som kommune over for udfordringer med at finde kvalificerede medarbejdere til de stadigt stigende og mere komplekse opgaver på ældreområdet, som kommunerne har. Der er allerede nu rekrutteringsudfordringer inden for ældreplejen, hvor det er vanskeligt at rekruttere og fastholde kvalificeret plejepersonale.

'Det gode og værdige ældreliv – for alle' skal bidrage til, at ældre i Dragør Kommune fortsætter et godt ældreliv i dag – såvel som i morgen. Dragør Kommune vil fortsætte et tæt samarbejde med regionen, andre kommuner og almen praksis for at sikre et godt og værdigt ældreområde nu – og i fremtiden.

Mennesket først – tryghed for den enkelte

I Dragør Kommune har vi et mål om, at vores indsatser skal være baseret på viden om, hvad der kan bidrage til sundhed, trivsel, livskvalitet og værdighed for borgerne.

Vores borgere og pårørende skal være trygge.

Det vil være forskelligt, hvad der menes med tryghed for den enkelte. For de fleste betyder det, at man kan forvente at få den hjælp, der er behov for. Udviklingen i det nære sundhedsvæsen betyder, at kommunen skal understøtte sammenhæng i ens forløb på tværs af egen læge, hospital og hjemmeplejen, og hvor man selv og ens pårørende bliver inddraget af det – så vidt muligt – samme faste team af medarbejdere i hjemmet. Borgeren skal være i centrum, og borgeren skal møde en kommune, hvor denne værdi er gældende.

”Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen opstår i en stadig dygtiggørelse af personalets faglighed og smidige arbejds gange og samarbejde med mig om min situation på tværs i organisationen, med hospitalet og min egen læge og med mig og mine nærmeste.”
Udtalelse fra en borger om kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen.

”Selvbestemmelse er medbestemmelse. Medbestemmelse er at blive hørt, også med hjælp fra min familie, hvis jeg selv synes, det er svært at udtrykke mine ønsker.”
Udtalelse fra en borger om selvbestemmelse

Det betyder blandt andet, at der skal arbejdes for at reducere behovet for vikarer i ældreplejen og reducere jobomsætningen, så der fokuseres på fastholdelse og tiltrækning af de mest kvalificerede medarbejdere. Men det betyder også, at et indsatsområde er at arbejde for øget videndeling mellem de aktører, der er omkring den ældre del af borgerne. Det kan være videndeling om tilbud som den frivillige gruppe ”Besøgstjenesten” eller videndeling mellem de praktiserende læger, Dragør Kommune og frivillige i kommunen.

Tryghed kan også være at have pårørende omkring sig. Pårørende er en stor ressource og yder et vigtigt bidrag ved at hjælpe svækkede eller syge familiemedlemmer. Dragør Kommune har fokus på at inddrage de pårørende aktivt og samtidig give de pårørende mulighed for eventuel aflastning. Inddragelsen sker bl.a. gennem Beboer- og Pårørenderåd, deltagelse i og etablering af pårørendegrupper, deltagelse i indflytningssamtaler på omsorgscentret Enggården mv.

”I pårørendegruppen kan vi hjælpe, støtte og guide hinanden gennem svære situationer. Det har været og er en enorm støtte for mig.”
Udtalelse fra en pårørende

Når livet nærmer sig sin afslutning:

”Når livet tager sin afslutning vil en værdig død for mig være den menneskelige omsorg, jeg møder fra det faste personale omkring mig. At reglerne kan bøjes en smule, at der er nogen hos mig, når jeg har brug for samværet og en snak om døden, at jeg kan få adspredelse i min hverdag, når jeg

har kræfter til det, at jeg kan få ro, når kræfterne svigter, og jeg kan dø uden smerter og med vished om, at min familie og venner kan få hjælp og støtte, når jeg ikke længere er her.”
Udtalelse fra en borger om en værdig død.

Vores mål er:

- At sikre en tryk hverdag for den enkelte – hvor vi i tæt samarbejde med den praktiserende læge og hospital sikrer et sammenhængende forløb, hvis man som borger bliver ramt af sygdom eller svækkelse
- At afholde årlige møder mellem de praktiserende læger, Dragør Kommune og frivillige i Dragør med henblik på at øge kendskab til initiativer
- At støtte, aflaste og inddrage pårørende
- At reducere behovet for vikarer i ældreplejen.

Faktaboks:

Ca 440 borgere får hver måned besøg af Hjemmeplejen med hjælp til rengøring eller personlig pleje.

Der er 99 plejeboliger på Omsorgscentret Enggården

Enggården rummer også Daghjemmet, hvor f.eks. demente borgere i hverdagen kan komme, og dermed skabe aflastning for deres pårørende. Der er ca. 70 borgere, der bruger daghjemmet.

Ca. 120 borgere får leveret varm mad hver dag i deres eget hjem.

”Glæden ved et godt måltid mad og ernæring er duften af frisk brød, alene eller sammen med andre. Sundt hvis grønt er godt for mig og med fløde, hvis jeg og mine spisevenner har gode minder, vi på den måde i fællesskab genopfrisker ved fælles madlavning.”

Udtalelse fra en borger om mad og ernæring og betydningen for sundhed og livskvalitet

Det aktive og sociale ældreliv

Ældre udgør en betydelig ressource i Dragør Kommune. I Dragør Kommune vil vi facilitere muligheder for, at ældre kan fortsætte et aktivt liv i nye og gamle fællesskaber, så flere kan bringe deres interesser og ressourcer i spil.

En ramme om det aktive liv er blandt andet Aktivitetshuset Wiedergården, hvor borgere over 63 år, borgere i fleksjob og (senior)førtidspensionister har adgang.

Et aktivt og socialt ældreliv hænger tæt sammen med forebyggelse – forebyggelse af eksempelvis ensomhed og forebyggelse af livsstilsrelaterede sundhedsproblematikker. I Dragør Kommune gennemføres forebyggende hjemmebesøg med det formål at understøtte og informere om gode indsatser til et fortsat sundt og selvhjulpent liv.

Et aktivt og socialt liv er med til at øge livskvaliteten, give flere gode leveår og forebygge ensomhed og fysisk og psykisk sygdom. Det handler bl.a. om at tage medansvar for egne og andres livsvilkår og bidrage aktivt til at udvikle et levende lokalsamfund.

”Livskvalitet er at indgå i fællesskaber og at knytte bånd i samværet med andre mennesker, gamle venner og nye bekendtskaber på tværs af generationer. Ensomhed imødekommes med en velmenende hjælp til at lette muligheden for at skabe kontakt til andre mennesker og indgå i sociale relationer, hvis det kniber.”

Udtalelse fra en borger om. livskvalitet, ensomhed og det at være en del af et fællesskab

Vores mål er, at:

- Flere borgere over 65 år er fysisk aktive
- Der arbejdes for og samarbejdes om tilbud der skal imødegå ensomhed.
- Der arbejdes for og samarbejdes om tilbud der skal fremme en sund livsstil i forhold til kost, rygning, alkohol og motion, de fire faktorer i KRAM modellen.
- Der arbejdes for og samarbejdes om den frivillige indsats.

Faktaboks:

I Aktivitetshuset Wiedergården er der ca. 1.700 aktive brugere.

Mange ældre er også selv frivillige til gavn for dem selv og andre ældre; som cykelpiloter på Omsorgscentret Enggården, som besøgsvenner eller i en af Dragørs mange andre foreninger.

Rammer for et godt ældreliv

Rammer for et godt ældreliv kan forstås på flere måder. I Dragør Kommune har vi valgt at sætte fokus på boliger og velfærdsteknologi som ramme for et godt ældreliv.

Dragør - borgerne skal opleve en by med forskellige boliger og en by, hvor der arbejdes for længst muligt i eget hjem og størst mulig selvhjulpnehed. Forskellige livsfaser kalder på forskellige typer og størrelser af boliger. Når man f.eks. bliver alene om mange kvadratmeter, der engang husede flere, bør det tilstræbes at kunne flytte til noget mindre eller i boliger med mulighed for pleje.

Mange ønsker med alderen også at få nye muligheder for at dele hverdagen med andre i forskellige typer af boformer med fokus på nye relationer, nærhed og tryghed og generelt er efterspørgslen efter boligformer som seniorbofællesskaber stigende.

En bolig, der matcher den enkeltes behov og begrænsninger er med til at styrke livskvaliteten.

Vi ved, at velfærdsteknologi vil fylde mere i hverdagen i de kommende år. Velfærdsteknologi kan både være med til at hjælpe ældre til at forblive selvhjulpne længst muligt og samtidig skåne pleje- og omsorgspersonalet i deres arbejde. Velfærdsteknologi kan også være med til at understøtte borgernes ønske om at blive længst muligt i eget hjem, men også som et led i arbejdet med at skabe tidssvarende plejeboliger.

” Velfærdsteknologiske hjælpemidler som det elektriske vendesystem ”vendlet” og løftestolen ”raizer” har været med til at give et fysisk bedre arbejdsmiljø, mindre slid og bedre arbejdsstillinger.”

Udtalelse fra en medarbejder om et velfærdsteknologisk tiltag

Vores mål er:

- At understøtte og samarbejde om et bredt udbud af boformer for ældre, herunder være med til at understøtte og vejlede omkring etablering af seniorbofællesskaber
- At Dragør Kommune arbejder for sikring af tidssvarende plejeboliger
- At afsøge og afprøve forskellige typer af velfærdsteknologi – til gavn for den enkelte borgers hverdag og selvhjulpenhed og til gavn for medarbejderne i plejesektoren
- At arbejde hen mod brug af telemedicin i hjemmet for f.eks borgere med svær KOL.

Faktaboks:

Ældrerådet har holdt oplæg på ældretopmødet om seniorbofællesskaber i november 2018 og på baggrund af interessen efterfølgende holdt et temamøde på Wiedergården om emnet.

I Dragør Kommune er der udarbejdet en række principper for at indføre velfærdsteknologi i kommunen.

I Dragør Kommune arbejder vi bl.a. med velfærdsteknologi som de såkaldte intelligente bleer, mobile løftestole, elektriske vendelagner, GPS og strømpeaf- og påtagere.

Livet med demens

Sundheds- og Ældreministeriet anslår, at 15.000 mennesker hvert år rammes af demens i Danmark.

Omkring 250 borgere i Dragør vurderes at være ramt af demens. Det er især ældre over 65 år, der har en demensdiagnose og tallet er også her opadgående som følge af udviklingen i antallet af ældre. Visionen i Dragør Kommune er, at borgere med en demenssygdom skal føle sig velkomne i kommunen, og de og deres pårørende skal modtage hjælp og støtte. Livet med demens er valgt som tema i denne ældrepolitik, fordi det er en sygdom, der på mange måder vender op og ned på livet for de, der rammes af demens og deres pårørende. Pleje og omsorg til borgere med demenssygdom fylder derfor en del i ældreplejen. Høj alder er den væsentligste risikofaktor i udviklingen af demens. Demens er en kronisk fremadskridende hjernesygdom, der påvirker borgerens hukommelse, adfærd og personlighed. Borgere med demens er i tiltagende grad afhængige af deres omgivelser. Borgere med svær demens er ofte helt afhængige af hjælp fra andre døgnet rundt, mens borgere med demens i let grad ofte klarer sig med let støtte fra omgivelserne i hverdagen.

Tidlig opsporing og udredning af kronisk sygdom øger forudsætningerne for, at mennesker kan mestre deres eget liv længst muligt, f.eks. ved at blive længere i eget hjem, klare gøremål i hverdagen, deltage i aktiviteter og i det hele taget kunne fortsætte med at indgå i meningsfulde aktiviteter.

”Som demenskoordinator arbejder jeg med at støtte og rådgive borgere med demenssygdom og pårørende gennem blandt andet besøg i borgernes hjem og i samarbejdet med læge og hjemmepleje.”

Udtalelse fra en medarbejder ift. arbejdet med borgere med en demenssygdom

Vores mål er:

- Dragør Kommune skal være en demensvenlig kommune – med fokus på at bidrage til at fastholde mennesker med demenssygdom og de pårørende i et liv, der bygger på det allerede levede liv
- Løbende at tilbyde kompetenceudvikling til medarbejdere inden for demensområdet
- At etablere tilbud om åben rådgivning til borgere med demenssygdom og pårørende.

Faktaboks:

Forebyggelsestilbud: F.eks. ”Mindbooster”, som er et hjernetræningsforløb, der afholdes i Aktivitetscentret.

I Dragør Kommune er der ansat to demenskonsulenter. Pårørende til og borgere med demenssygdom får tilbudt deltagelse i forløbsprogram, hvor der blandt andet orienteres om tilbud som f.eks. pårørendegrupper, besøgstjenesten ligesom der gives vejledning om boligvalg.

Der er tilbud om deltagelse i pårørendegrupper for ægtefæller/samlevende og voksne børn til borgere med en demenssygdom.

Der gennemføres medarbejderkurser i Dragør Kommune om Ernæring og måltider ved demenssygdom samt kursus i arbejdet med borgere med demenssygdomme med undervisere fra Nationalt Videnscenter for Demens.

Alle udkørende medarbejdere er undervist i demens og alle medarbejdere i hjemmeplejen har fået Appen ”Viden om demens” på deres mobile enheder.

Opfølgning på Dragør Kommunes ældrepolitik

Der udarbejdes en årlig handlingsplan, hvor årets vigtigste pejlemærker og særlige indsatsområder for Sundhed og Omsorg fremgår. Denne udarbejdes med inspiration fra det årlige ældretopmøde og godkendes politisk. I de årlige handlingsplaner opstilles så vidt muligt succeskriterier for relevante mål inden for ældrepolitikken.

Derudover fastlægges der årligt kvalitetsstandarder for de væsentligste ydelser med relevans for ældreområdet. Eksempelvis kvalitetsstandard for personlig pleje og praktisk hjælp. Disse dokumenter er med til at understøtte og implementere ældrepolitikken og holde fast i den retning, rammer og værdier, som der er sat igennem denne politik.

Endelig følges der op med forskellige typer tilsyn, herunder kommunens eget tilsyn som udføres af et eksternt revisionsfirma samt eksterne tilsyn fra f.eks. Styrelsen for Patientsikkerhed. Disse tilsyn samt handleplaner fremlægges også til politisk behandling.